

fide; tamen, si alienat, & quis recipit ab eo cum titulo & bona fide, bene acquirit quasi dominium & Publicianam: textus est & ibi communis opinio. *in leg. Tum qui prator. §. Ait. ff. de Publician.* Quod procedit etiam stante hodiè Authentic. mala fidei, *Cod. de Longi tempor. prascript.* quia illa debet intelligi quoad effectum prascriptiois; secus quoad Publicianam: ita ibi Bart. Bald. Alber. Angel de Perus. & communiter DD. Bald. notabiliter *in leg. Ancilla, Cod. de Furtis 3. column. post princip.* Gloss. notab. *in cap. Abbate sanè de re jud. in 6. in gloss. magna in medio.* Salyc. post alios *in dict. Auth. mala fidei penult. col. 8. quæst. Jas. notab. in §. Sed iste quidem Infit. de action. 15. column. num. 78.* Unde pro sententia & notabili conclusione Aret. est textus formalis & expressus *in leg. Cum sponsus. §. Si res. ff. de Publician.* cujus verba sunt: *Si res talis sit, ut eam lex aut constitutio alienari prohibeat, eo casu Publiciana non competit, & ad hoc notat ibi Bald. Alb. & Angel. & illum textum ad hoc notat & commendat Vincent. in dict. §. Si vir. uxori, penultim. column. in fin.* Confirmatur etiam: quia res prohibita alienari non potest præscribi, ut *in leg. 2. & ibi DD. Cod. de Usucap. pro empt.* sed regulariter quando non habet locum præscriptio, non competit Publiciana, ut *in leg. Eum qui, in princip. ff. de Public.* Ergo, &c. (k)

Tertiò ex prædicta tertia conclusione principali infero, quòd licet fundus dotalis non possit alienari, ut *per totum titulum. ff. de Fundo dotal.* tamen si alienetur, bene transit possessio. Quartò infero, quòd & si mulier sine licentia viri non possit contrahere, vel quasi contrahere, prout hodiè disponitur in nostro Regno; si alienat & tradit, benè transfert possessionem. Quintò infero, quòd licet de jure communi donatio omnium bonorum præsentium & futurorum non valeat, ut *in leg. Stipulatio hoc modo concepta, infra, de Verbor. obligation. & ibi commun. DD. & in leg. fin. Cod. de Pact.* & hodiè de jure nostri Regni donatio solum bonorum præsentium non valet, ut *in ll. Taur. & similiter donatio ultra quingentos solidos sine insinuatione non valeat, ut in leg. penultim. versicul. Ceteris de Donat. & in leg. 9. titul. 4. part. 5.* tamen, si res donatæ tradantur, benè transit possessio.

27 Sextò ex prædicta tertia conclusione principali infero notabiliter, quòd licet contractus simulatus sit ipso jure nullus, ut est casus *in leg.*

(k) Vide ad hujus quæstionis resolutionem, quæ latissimè tradit Mieres. *in tract. Mayoratum. 3. part. quæst. 9. num. 16. & seq. Peralt. in leg. Titia cum testam. §. Titia cum nuberet. num. 12. part. 262. de legat. 2.*

*Nuda. ff. de Contrah. emptio. cujus littera est; nuda & imaginaria venditio pro non facta est, & ideo nec alienatio ejus rei intelligitur, & notat Bartol. Alber. Bald. Salyc. & communis opinio: Text. in leg. Contractus. ff. de Action. & obligat. text. in leg. Imaginaria. ff. de Regul. jur. text. in leg. Sulpitius Marcello. ff. de Donation. inter vir. & uxor. text. in leg. Vir. mulieri, eodem titul. text. in leg. Simulatè. ff. de Ritu nuptiar. text. in leg. Et qui sub imagine, Cod. de Distrab. pignor. text. in leg. 1. & per totum, Cod. Plus valere quod agit. tradit Bartol. ubi benè declarat, *in leg. Post contractum. ff. de Donat. 2. column. num. 4.* Paul. de Castr. *in leg. Juris gentium. §. Dolo malo. ff. de Pactis, notabiliter Angel. in leg. Contractus. ff. de Action. & obligat. Jas. in §. Item si quis in fraudem, Institut. de Action. 1. column. num. 7.* Quod procedit etiam si in tali contractu ponatur juramentum: Gloss. est singularis in jure *in leg. emptioe, Cod. Plus valere quod agit, &c.* quam ibi reputat singularem Angel. & tenent & commendant Cin. Bald. Salycet. & communiter DD. & illam Gloss. dicit unicam & non alibi Angel. *in leg. 1. in fin. Cod. de Dote cauta non num. illam Gloss. dicit singular. Abb. in cap. Ad nostram, de emptio. & vend. 1. column. num. 5.* illam etiam notat & sequitur Imol. *in cap. Cum contingat, de jure jur. 16. fol. num. 76. & dicit singul. Jas. in §. Item si quis in fraudem, Institut. de action. 1. column. num. 7.* Idem Jas. *in §. Fuerat, eodem titul. 17. column. num. 87.* Idem Jas. *in leg. Cum ea. Cod. de Transact. 2. column. n. 4.* & ista est communis opinio secundum Alexand. *in leg. Nemo potest. ff. de Legat. 14. column. in fin. num. 16. & Jas. ibi, 8. column. num. 39.* & ratio hujus est, quia in tali contractu non intervenit consensus partium, & est sicut corpus sine spiritu: ita Bart. *in leg. 1. Cod. Plus valere quod agit 2. column. n. 4.* Idem Bald. *in leg. 12. Cod. de Oper. lib. 2. column. in princip.* Paul. de Castr. *in leg. Si quis pro empt. ff. de Fidejuss. 3. col. in princip.* pro qua ratione facit bonus textus, & ibi communis opinio. *in leg. fin. Cod. de Non numerata pecun.* Tamen, si ex tali contractu sequatur traditio, benè transit possessio in accipientem: ita expressè tenet Bartol. *in leg. Emptor. ff. de Aqua pluvial. arc. per text. in dict. §. Si vir uxori, supra allegat.* quem sequuntur ibi communiter DD. Pro qua sententia facit bonus text. *in leg. Quemadmodum, Cod. de Agric. & cens. lib. 11.* quem ibi ad hoc expressè notat Bart.*

*column. 2. notab. tenet Bald. per textus ibi in cap. 1. §. Calidis post princ. de prohibita alien. per Feder. Quod procedit & est verum, quando constat quòd tradens habuit animum transferendi possessionem; cum in ejus acquisitione non requiratur causa, ut supra conclusum est: tamen in dubio, quando simpliciter traditur, præcedente contractu simulato, non transfertur possessio in accipientem: ita singulariter Bart. in dict. leg. Emptor. de aqua pluvial. arc. quia traditio ipsa ita est præsumenda simulata sicut contractus; & ibi non consideratur voluntas & animus possidendi, cum deficiat consensus: argumento etiam text. quem Bartol. allegat, licet corruptè, *in leg. Cum propria, Cod. Si quis alteri vel sibi, qui textus parum vel nihil probat.* Et istam sententiam & conclusionem Bart. tenet Joan. de Imol. reputans esse singularem, *in dict. leg. Emptor. in fin. & tenet ibi Cuman. in fin. Angel. de Perus. in leg. Contractus in fin. ff. de Action. & obligat. per text. quem dicit unicum & non alibi, in dict. leg. Emptor. de aqua pluvial. arc. & illum text. etiam ad hoc dicit unicum in leg. Si donationem, Cod. de Collat. 1. column. 2. Sed certè ille textus nihil penitus probat. Istam etiam conclusionem Bart. per rationem supra dictam tenet expressè & notabiliter Alexand. *in dict. §. Si vir uxori, 3. column. n. 9.* & tenet ibi Cuman. 2. column. in fin. Ludovic. Roman. *in princip. Aretin. 3. column. post princ. Vincent. ibi 8. column. in fin. num. 17.* & ista est communis opinio: Licet Bald. expressè teneat contrarium *in leg. Emptione, finali quæst. Cod. Plus valet quod agit. & ibi Salycet. 2. column. 3. & Joan. de Imol. in cap. Cum contingat, de jurejur. 19. fol. num. 76.* imò, quòd ex contractu simulato, secuta vera & actuali traditione, in dubio transeat possessio in accipientem. Sed certè verior est superior communis opinio, quam ego sequor. Nec ei obstat textus cum communi doctrina *in dict. §. Si vir uxori, ubi ex contractu penitus nullo transit possessio: Quia in eo non requiritur aliqua causa: nam debet intelligi, quando constat quòd tradens voluit transferre possessionem, ut supra bene conclusum est: in contractu verò simulato cessat talis voluntas, tam in tradente, quam in accipiente; unde possessio non transferetur: & ista fuit mens & intentio Bart. & communis opinionis. Nunc autem noviter & singulariter limita & intellige prædictam communem opinionem, quæ habet, quòd in dubio ex contractu simulato secuta tra-***

ditione non transit possessio: ut procedat quando contractus omnino & propriè esset simulatus, ut quia ibi nullus alius præcessit contractus, titulus, nec causa justa: secus tamen si præcessit, & illa non exprimitur, sed fingatur alia; quia tunc, secuta traditione, benè transiret possessio, non virtute causæ simulatæ, sed ex vera quæ præcessit inter partes, & possessio & voluntas tradentis & accipientis ab ea recipit fomentum: Imò, non solum acquireretur possessio, sed etiam dominium, si causa illa, quæ verè præcessit, erat sufficiens ad translationem domini: & hoc tali fundamento & consideratione: quia in prædicto casu, licet titulus, contractus, vel causa quæ fingitur vel simulatur, sit nulla; tamen illa causa quæ verè agitur inter partes, & in veritate præcedit, remanet valida & firma, & producit omnes suos effectus, ac si verè illa sola & non alia exprimeretur: iste est text. singularis qui istam doctrinam & conclusionem probat *in leg. 3. Cod. de Contrah. empt. text. in leg. Empti fides, versic. fin. eodem tit. text. in leg. Cum ea, Cod. de Transactionib. text. in leg. Si ex pretio, Cod. Si cert. petat. text. notabilis juncta Gloss. & communi intellectu, in leg. Sub specie, Cod. de Postulando, textus expressus in leg. 1. 2. & 3. & per totum, Cod. Plus valere quod agit, & iste est sensus illius tituli. Et in expressò istam conclusionem & declarationem ponit Glossa ordinaria *in leg. Nuda. ff. de Contrah. empt. Gloss. in dict. leg. Si sub specie. Cod. de Postul. in verb. Non numerata* ponit etiam Bart. *in dict. leg. Emptor. in princip. de aqua pluvial. arc. Bartol. in leg. Lucius, la 2. ff. Deposit. & ibi Paul. & communiter DD. idem Bart. in leg. Si ex pretio, & ibi alii DD. Cod. Si cert. petat. Paul. de Castr. notabiliter in leg. Juris gentium. §. dolo, in princip. ff. de Pactis.* Ergo si illa causa justa & vera, quæ præcessit, valet, sequitur quòd per traditionem quæritur possessio accipienti, licet alia causa vel contractus simuletur. Pro qua facit viva & concludens ratio; quia ex contractu simulato, etiam si traditio sequatur, non quæritur possessio accipienti, quia ibi deficit omnino animus acquirendi, ut supra dixi: sed quando causa vera præcessit & alia simulatur, & sequitur traditio, ibi consideratur animus utriusque respectu illius causæ veræ: ergo possessio quæritur accipienti: & ista est vera & notabilis consideratio, quam expressè tenet solus Salyc. licet sic non fundet, *in dict. leg. Emptione, 3. column. in fin. (l)**

Ad

(l) Circa hanc quæstionem vide adhuc Bartol. *in §. Nihil commune, & Cladium ibi num. 13. Blantium de Horcalanis num. 20. Bolognet. num. 67. Socin. column. fin. Paris. de Puteo num. 31. Crot. num. 34. Alciat. num. 13.*

Ad unum tamen adverte circa superiora: quod bene probatum est, quod ex contractu simulato, traditione sequuta, non transit possessio in accipientem: Sed dubium est, quod ab aliquo in hoc articulo non reperio decisum, an tradens eam amittat, vel apud eum remaneat. In quo breviter teneo, quod si res est in conspectu, vel prope; tunc utramque possessionem retinet & conservat, argumento Gloss. & communis doctrinæ, in leg. 1. ff. de Acquir. posses. & supra latè dixi. Si verò sit absens à re, retinebit tamen possessionem civilem, & amittit naturalem, non virtute contractus, vel traditionis, sed virtute absentiae, sicut perderet si numquam alteri traderet: argumento text. in dict. leg. Clam possidere. §. Qui ad nundinas. ff. de Acquir. posses. text. Gloss. commun. opinion. in leg. Possessionem pupillum, eod. titul. & isto casu adhuc ille, cui res fuit tradita, nullam quaereret possessionem etiam naturalem absente domino; quia non habuit nec præsumitur habere animum possidendi, ut supra probatum est. Vel aliter & dicas, quod semper & indistinctè tradens habeat utramque possessionem, civilem animo suo, naturalem corpore & custodia ejus cui fuit tradita, argumento text. in leg. 3. §. Quod si servus in leg. Clam possidere. §. Qui ad nundinas, ibi: Neminem reliquit, & in leg. Si colonus, & in leg. Si id quod. §. 1. ff. de Acquir. posses. in hoc notabilis lex Cum propria. Cod. Si quis alteri vel sibi, ibi: Custodia sua.

Quarta conclusio singularis & subtilis est. Quod ex contractu inutili & invalido de jure non potest transferri possessio per actum fictum: Unde ex donatione inter virum & uxorem, vel ex contractu alienationis rei prohibita alienari, vel ex contractu simulato, & similibus invalidis contractibus, non potest transferri possessio per actum fictum: ita probat expressè text. in dict. leg. 1. §. Si vir uxori, supra eodem. ibi: Quoniam res facti, &c. ubi præsupponit veram traditionem præcessisse; ergo non sufficit ficta. Probatur etiam ex ratione illius text. qui fundat se ex eo quod factum verum & naturale traditionis non potest infirmari jure civili: sed ficta traditio, cum consistat in jure, bene potest improbari ab ipso jure civili, sicut improbat & annullatur ipsemet contractus: ergo bene & subtiliter probatur ibi, quod ex contractu nullo non transit possessio per actum fictum: Et in expresso istam conclusionem tenet ibi Paul. de Castr. 1. column. in fin. num. 5. & dicit, quod ita fuit determinatum in publica disputatione per Argentinum filium Rainerii, de For. Istam etiam conclusionem tenet ibi Aretin. 2. column. in fin. Alexand. uno verbo, in 3. column. num. 8.

& tenet Jas. ibi nimis commendando, 3. column. 3. notat. Vincent. ibi 8. column. in fin. & istam conclusionem tenet expressè Bald. in leg. Ex testamento, in fin. Cod. de Fideicommiss. idem Bald. cap. 2. 2. column. prope finem, de feudo dato, in vicem legis commissoria, in lib. 2. Feudor. Licet in fine relinquat cogitandum. Et primò ista opinio Paul. & communis confirmatur, quia licet in acquisitione possessionis per actum verum non requiratur causa, tamen in acquisitione possessionis per actum fictum bene requiritur causa vel titulus, ut est Glossa singularis juncto text. in leg. Quod meus, in gloss. 1. in princip. ff. de Acquirend. posses. & ibi Bart. Paul. & communiter DD. & dixi in 2. superiori conclusione principal. ergo in nostro casu, cum iste titulus vel contractus sit ipso jure nullus, habetur pro non titulo, & est perinde ac si nulla causa vel titulus intervenisset, argumento text. & ibi notat Bartol. & DD. in leg. Nec ullam. §. Omnibus. ff. de Petit. haredi. Secundò confirmatur ex notabili sententia & theorica Bald. in leg. non dubium, Cod. de Legib. 8. column. num. 18. ubi dicit, quod quando contractus vel titulus est immediata causa possessionis; tunc, si non tenet nec valet contractus, non transit possessio, argumento text. in leg. Si aliquam rem, infra eod. & in leg. Si quis sanctè, in fin. versic. Si quidem, num. 1. supra eod. & illam sententiam Bald. sequitur & commendat ibi Jas. in dict. leg. Non dubium, penultim. column. Alexand. in dict. leg. 1. §. Si vir uxori, supra eod. 2. column. in fin. & ibi Jason. 3. column. 2. notabili. Sed quando in aliquo contractu ponitur vel intervenit clausula constituti, vel alius actus fictus, tota virtus possessionis & intentio partium dependet ab ipso contractu; quia clausula illa accessoriè ponitur, & non principaliter: ergo si contractus non tenet, non potest transferri possessio; quia illa clausula vel actus fictus non habet effectum: licet secus sit quando intervenit traditio vera; quia transfertur possessio; quia tunc contractus non est immediata causa acquisitionis possessionis, sed ipsa vera & actualis traditio, argumento dicti. §. Si vir uxori & iste est sensus Bald. & DD. ubi supra: Tertiò confirmatur sententia Pauli & communis tali fundamento notabili: quia quando contractus principalis non valet nec tenet, similiter non valet confessio, vel alia quælibet clausula posita in tali contractu: text. est singularis in leg. fin. ff. de Constit. pecun. quem ibi ad hoc notat Paul. & DD. ad hoc illum text. dicit singularem Bald. in leg. Si absentis fin. column. in medio, Cod. Si cert. pet. & ad hoc etiam eum notat idem Bald. in Rubr. Cod. de Constit. pecun. 2. column. & illum text. ad hoc dicit singular.

Jas.

Jas. in dict. §. Si vir uxori, 4. column. num. 19. idem Jas. in leg. certi Condictio. §. Si nummos. ff. Si certum petat 7. column. num. 34. Idem Jas. in leg. Si ita Stipulatus. §. Chrysogonus 17. col. num. 55. ff. de Verbor. obligationib. Idem Jas. in leg. Non dubium, Cod. de Legib. penult. column. num. 56. Idem Jas. in leg. Ex testamento, Cod. de Fideicommiss. illum etiam text. dicit singularem Socin. in leg. 3. §. Incertam, supra, isto tit. fin. column. in princip. facit etiam text. notabilis qui non allegatur in leg. 1. Cod. de Condit. ob causam, & istam regulam & doctrinam ponit Gloss. ordinaria notabilis, licet non alleget illum textum, in leg. Si patronus. §. Patronum in verb. Fabiana. ff. Si quid in fraudem patroni, quam ad hoc reputat singularem Angel. de Aretin. in §. Fuerat, Instit. de action. 11. column. num. 16. & ibi Jas. 15. column. num. 76. & ante eos illam Gloss. ad hoc commendat Bald. in leg. 1. Cod. de Inoffic. donation. 3. column. in fin. num. 4. idem Bald. in leg. Imperator la 1. ff. de Statu hominum 3. column. post medium. Commendat etiam Socinus in dicta leg. 3. §. Incertam fin. column. in princip. supra, isto titul. Facit etiam regula text. in leg. Cum principalis. ff. de Regul. jur. text. in leg. Non dubium, cum materia, Cod. de Legib. Ergo cum contractus sit ipso jure nullus, clausula constituti vel quilibet alius actus fictus in eo positus similiter erit nullus, & per consequens nulla transfertur possessio. Et ista videtur inevitabiliter fundare sententiam Paul. & communem.

Sed his non obstantibus, contra hanc sententiam & conclusionem Paul. & communem est Glossa singularis & expressa in leg. 2. in gloss. fin. Cod. de Dote caut. non num. ubi dicit, quod sicut donatio inter virum & uxorem confirmatur morte, mediante traditione vera, ita mediante ficta traditione: quam Gloss. ad hoc notat & dicit mirabilem Bartol. ibi: & tenet ibi Cin. 2. oppos. & Joan. Faber. in suo Breviar. & idem tenet ibi Angel. de Aret. valde commendando, & tenet Bald. in princip. & Salycet. 4. oppos. & per illam Gloss. ita etiam tenet Bartol. Bald. Salycet. & Fulgos. in leg. Papinianus. ff. de Donat. inter vir. & uxori. & est de mente Cin. Salyc. & omnium DD. in leg. 1. Cod. de Donat. ante nupt. Doctor. Segur. in repetitione leg. Unum ex familia. §. Sed si fundum, 8. fol. 3. column. versicul. Ex hoc ego infero. Et certè ista est communis opinio: pro qua videtur facere text. in leg. Cum hic status. §. Sive autem. ff. de Donat. inter vir. & uxori. ubi, si maritus remittit obligationem uxori, qua tenebatur, talis donatio confirmatur morte; & tamen ibi non intervenit traditio vera, sed ficta; ergo illa sufficiet. Sed ille textus Anton. Gomez, ad Legem Taur.

non rectè probat: quia loquitur in casu quo nulla traditio vera potest intervenire, putà, in remissione obligationis: nec igitur de donatione alicujus rei corporeæ; sed tantum de donatione obligationis consistens in jure: Unde aliter non potest tradi quam per remissionem, per acceptilationem: & iste est verus sensus, & intellectus illius textus. Præterea pro illa Glossa & communi opinione videtur facere text. subtilis in leg. 3. §. Debitorem, versic. Ceterum, eod. titul. ubi est casus, quod si maritus jussorit debitorem suum solvere uxori quantitatem sibi debitam, & debitor solvit, debitor remanet liberatus, & uxor videtur talem pecuniam habere ab ipso marito; unde donatio statim non valet, sed morte confirmatur; ergo ficta traditio non sufficit. Sed ad illum textum posset responderi primò, quod textus non aperit an confirmetur donatio. Secundò, quod uxor verè accipit rem ab alio, licet fictè videatur habere à marito, propter mandatum factum debitori.

Et sic ex prædictis patet quod istæ opiniones communes ad invicem contrariantur, nec veritas reperitur bene decisa. Sed pro vera solutione & concordia dicas: quod si actus vel contractus est omninò nullus, sine aliqua spe convalescentiæ; tunc ficta traditio nihil operatur, nec ex ea transit possessio, nec aliquod jus: & ita procedit superior nostra quarta conclusio bene fulcita & confirmata, & sententia Paul. & communis. Si tamen actus vel contractus est nullus, tamen habet spem convalescentiæ; tunc ficta traditio in tali contractu idem operatur quod vera, & ex ea transfertur possessio: & ita intelligatur & procedat Glossa illa singularis, & communis opinio in dict. leg. 2. Cod. de Dote caut. non num. Et in expresso istam concordiam & doctrinam posuit & tenet solus Socin. & non alius, in dict. §. Si vir uxori, 3. column. in medio versic. Adverte tamen & refert & sequitur Doctor. Palac. Rub. in sua repet. rub. de donat. inter vir. & uxori. fol. 56. §. 76. 1. column. versic. Ista dudum me fecerunt dubitare. Et certè ista est vera & notabilis concordia: pro qua considero textum notabilem in leg. Sub conditione in fin. ff. de Solution. ubi habetur, quod licet nuda & simplex traditio sine titulo vel causa non transferat dominium, ut in leg. Numquam nuda, supra, de Acquir. rer. domin. cum materia; tamen intelligitur, quando talis titulus vel causa non subest re, nec spe, & sic de presenti, nec de futuro: secus verò si subest in spe, ut si contractus sit conditionalis, & conditione pendente, dominus tradit ei cui erat obligatus sub conditione: quia interim etiam transit in eum dominium; cum contractus non

I i

sit

sit omnino nullus, sed habet spem validitatis & confirmationis: & ad hoc illum textum notat & commendat ibi Bartol. in 2. column. n. 9. & ibi tenet Paul. de Castr. & communiter DD. Ad idem est text. in leg. *Dosis fructus*, versicul. *Quid ergo cum sequenti*. ff. de *Jure dot.* & ibi notat. Bartol. Bald. & DD. & istam doctrinam & conclus. tenet Glossa ordinaria notabilis in leg. *Contractus*, Cod. de *Fid. instrum.* in vers. *Vel id quod emptoris in princip.* & ibi expressé Bald. penultim. column. in fin. num. 15. Paul. de Castr. 4. column. in fin. num. 12. Salycet. 3. column. 3. *quast.* & ante eos Cin. 2. column. 4. *quast.* Petr. 2. column. in medio, & tenet, & commendat Socin. in leg. *Si ante nuptias*. ff. *Solut. marim.* fin. column. in fin. facit etiam bonus & expressus text. in leg. *Quod Servius*. ff. de *Condit. ob causam*. Sic ergo dicamus in proposito: quod licet in acquirenda possessione per actum fictum requiratur titulus vel causa; tamen sufficiat titulus vel causa quæ habet spem confirmationis.

31 Ex qua concordia & Doctrina sic confirmata primò infero, quòd ex contractu alienationis rei minoris sine debita jaris solemnitate, vel ex contractu alienationis rei prohibita alienari, vel ex contractu omnino simulato, vel ex contractu mulieris sine viri licentia, vel ex similibus à jure invalidis, non potest transferri possessio per actum fictum; quia contractus vel titulus est omnino nullus sine spe convalescentiæ; unde, eodem modo est ipso jure nullus actus fictus in eo interpositus, per jura & rationes suprà deductas.

Secundò infero, quòd ex contractu donationis inter maritum & uxorem, licet sit nullus ipso jure; tamen quia habet spem confirmationis & convalescentiæ, putà per mortem donantis, vel aliis modis, potest optimè transferri possessio per actum fictum, ut illa ficta traditio operetur eosdem effectus in tali contractu, quos vera: quia illa ficta traditio non est omnino sine causa, sed recipit fomentum ab illa spe confirmationis probabilis, per jura & rationes superiores.

Tertiò infero, quòd si venditio, vel alius contractus habilis ad translationem domini fiat sub conditione, quod pendente conditione dominus qui contraxerit poterit transferre possessionem & dominium etiam per actum fictum; cum ibi non deficiat omnino causa & titulus, propter spem confirmationis: & ista est nova & subtilis extensio ad textum in dict. leg. *Sub conditione de solut.* & ad jura superius allegata.

Quartò inferò singulariter maximam extensionem & declarationem ad leg. 17. *Taur.* quæ disponit, quòd si pater vel mater melioravit fi-

lium vel descendentem in tertio bonorum, & tradidit ei possessionem rei, vel rerum in tertio contentarum; talis melioratio non possit revocari: quia illa lex debet intelligi, nedum quando traditio est facta per actum verum, sed etiam quando est facta per actum fictum, ut dixi super ea.

Item in materia nostra principaliter quæro: 32 Qualiter, & per quos actus quæretur possessio? Et in primis dico, quòd quæritur corpore & animo; & sic requiritur actus corporeus cum animo & voluntate quærendi possessionem, & unum sine alio non sufficeret: text. est in leg. 3. ff. de *Acquirend. posses.* cujus verba sunt: *Et adipiscimur possessionem corpore & animo, nec per se animo, aut per se corpore*, text. in leg. *Quemadmodum*, eod. titul. text. in leg. 1. §. *Adipiscimur*, eod. titul. text. in eadem leg. 1. §. *Per procuratorem*, & in §. *Si jusserim*, text. in leg. 3. §. *In amittenda* eod. tit. text. in leg. *Licet*. Cod. eod. tit. text. in leg. *Si pignus mihi traditum*, in fin. ff. de *Pignor. actio.* text. in leg. *Ejus qui in provincia*, §. *fin.* versic. *Quoniam*. ff. *Si certum petatur*: text. in §. *Possidere*, versic. *Nec ulla dubitatio est*, *Instit. de interd. & istam regulam & doctrinam ponit lex 6. tit. 30. 3. part.* Et ratio vera & mentalis, per quam actus corporeus requiritur, est: quia lex humana positiva in tantum justior & rationabilior est, in quantum se conformat cum jure naturali, vel divino: ita Beatus Augustinus in lib. 3. de *Libero arbitrio*. Isidor. 1. *Etymologiarum*. Sanct. Thom. 1. 2. *quast.* 95. art. 2. *Archidiaconus in cap. Jus naturale*, 1. *distinct.* Sed de jure naturali possessio quærebatur per apprehensionem, ut in leg. 1. ff. de *Acquirend. posses.* Ergo hodiè similiter ista apprehensio & actus naturalis requiratur. Item etiam ratio vera & juridica, per quam ultra actum naturalem requiratur animus & voluntas, ultra DD. potest esse; quia talis actus naturalis vel corporeus est nimis generalis, & ex multiplici causa & effectu potest fieri; unde, oportet quòd reguletur, restringatur & declaratur secundum animum & intentionem gerentis: & credo quòd in hoc fundati sunt Consulti & Legislatores, argumento text. in leg. *Qui jure familiaritatis*. ff. de *Acquirend. posses.* text. & ibi Bart. & DD. in leg. 1. §. *Hoc interd. & de itinere actuque privato*, text. in leg. *Non omnis*. ff. *Si cert. petat.* text. in leg. *Obligationum substantia*. §. *Non satis*. ff. de *Actionib. & obligation.* text. in leg. *Cancellaverat*. ff. de *His que in testament. delent.* text. in leg. *Cum tale*. §. *fin.* ff. de *Condit. & demonstrat.* text. in l. *Legata inutiliter*. ff. de *Legat.* 1. text. in leg. *Legata inutiliter*. ff. de *Adimend. legat.* text. in cap. *Cum Ecclesia Sutrina, de caus. poss.*

33 *poss. & prop.* & ibi Gloss. ordinar. Innocent. & communiter DD. Et ex hoc oritur illa communis practica, qua utuntur Tabelliones in scriptura possessionis; qui dicunt, quòd in signum possessionis emptor vel alius ingressus est talem fundum, & deambulavit per eum, cæcidit ramos, vel quid simile fecit, ut colligatur animus possidendi.

Et ex his maxima cum ratione reprobo novam summam & opinionem Aretin. in leg. *Si me in vacuum*. ff. de *Acquirend. posses.* 1. col. 3. notab. ubi tenet, quòd omnia jura dicentia, quòd solo animo non quæritur possessio, sed requiritur actus corporeus & animus acquirentis: intelligantur quando non concurrit animus utriusque, scilicet tradentis, & acquirentis: sed solum animus acquirentis: sed si concurreret animus volentis transferre possessionem, & animus acquirentis; tunc sine aliquo actu corporeo quæritur possessio: Quod reputat novum & subtile in materia, nec reperio ab alio relatum: sed ante Aretin. hoc voluit Cuman. uno verbo, in leg. *Quod meo*. ff. de *Acquirend. posses. penult. col.* allegando text. in dict. leg. *Si me in vacuum*. Sed salva eorum pace, ista opinio & conclusio est falsa: quia jura per me superius adducta expressè pro forma requirunt actum corporeum, & animum quærendi possessionem: unde, non sufficeret animus utriusque sine actu corporeo. Secundò & in specie: quia considero, quòd in quærenda possessione per visum vel aspectum oculorum, requiritur quòd ibi concurrat animus & voluntas tradentis possessionem, & similiter acquirentis, nec sufficeret visus & aspectus oculorum cum animo & voluntate quærentis possessionem; text. in leg. *Quod meo*. §. *Si venditorem*. ff. de *Acquirend. posses.* & ibi commun. opin. in leg. 1. §. *Si jusserim eod. tit.* & latius infra suo loco dicetur: ergo si sola voluntas & animus tradentis cum animo, & voluntate quærentis sufficeret, non esset necesse, quòd interveniret visus & aspectus oculorum, qui est actus fictus acquisitivus possessionis: & est inconvincibile fundamentum. Tertiò pro hac mea sententia & conclusione contra Aretin. & Cuman. considero text. in cap. 1. de *Consued. recti feud. in usib. feud.* ubi disponitur specialiter in causa feudali, quòd si dominus dixit alicui coram Paribus Curie, *vade in possessionem illius fundi, & teneas illum pro feudo*: transfertur possessio ejus, licet non tangat rem, nec interveniat aliquis actus corporeus: Si ergo de jure sufficeret animus & voluntas utriusque (scilicet tradentis & accipientis) in quærenda possessione; frustra ibi hoc de novo induceretur in feudo. Et in terminis istam sententiam & conclusionem reperio quòd tenet

Anton. Gomez, ad Legem *Taur.*

Bald. in cap. *Cum Ecclesia Sutrina de caus. poss. & prop.* 2. column. num. 5.

34 Ulterius procedendo in materia dico, quòd conclusio superior & fundamentum capitale in materia, quod habet, quòd in acquirenda possessione requiritur actus corporeus: debet intelligi, verus & naturalis, vel fictus loco ejus subrogatus de quolibet particulariter videamus. Et dico, quòd actus verus & naturalis est duplex: Primus, *apprehensio manuum*: & iste cadit in rebus mobilibus: text. est formalis & expressus in l. 1. §. *Adipiscimur*. ff. de *Acquir. poss.* ibi: *Aliquid in manu ponat*, per quem istam doctrinam & conclusionem ponit Paul. de Castr. in leg. 1. *ejusdem tit.* 1. col. versic. *Item nota*. & ibi Franc. de Aretin. 1. col. num. 2. Alexand. 2. column. notab. Vincent. Jas. & communiter Moderni. Secundus actus verus & naturalis est, *pedum positio*, & sic *ingressus & insistentia rei*: & iste cadit in rebus immobilibus: text. est in leg. 1. ff. de *Acquirend. posses.* & in leg. 3. eod. titul. & ibi communis opinio. Pro cujus perfecta intelligentia dico, quòd in tantum est verum, quòd per ingressum & pedum positionem quæritur possessio, ut sufficiat quamlibet partem vel glebam fundi intrare, nec est necesse omnes ejus partes deambulare; text. est notabilis in dict. leg. 3. cujus verba sunt: *Non utique ita accipiendum est, ut qui fundum possidere velit, omnes glebas ejus circumambulet sed sufficit quamlibet partem ejus fundi introire, dum ea mente & cogitatione sit, ut totum fundum usque ad terminum velit possidere*. Et ratio vera & mentalis est: quia cum fundus sit unus, indivisus, & continuus, nec habeat partes distinctas & separatas; ratione utilitatis & necessitate inductum est, ut sufficiat tangere & intrare quamlibet partem fundi; aliàs esset nimis difficile omnes partes tangere: & conveniens fuit acquisitionem & possessionem totius fundi referri ad certum subjectum, vel partem; cujus possessione apprehensa, videatur quæsitam in toto fundo: & in hoc se fundat decisio illius notabilis legis 3. & de mente omnium DD. ibi, & in terminis istam rationem ponit Innocentius uno verbo, in cap. *Dilectus de cap. monac.* 2. col. Anton. in cap. *In litteris de restit. spoliat.* 10. column. 30. Anch. in *regula sine possessione de regulis juris* in 6. 15. column. num. 11. facit bonus text. & ibi Bart. in leg. *Vulgaris*. ff. de *Furtis*, in leg. *Si cui res*. ff. de *Leg. 2.* text. optimus in proposito in cap. 2. de *Consuetudine*.

35 Adde tamen singulariter, quòd talis apprehensio & ingressus partis solum est verus & naturalis actus respectu partis occupatæ, sed respectu aliarum partium fundi non dicitur actus naturalis, sed fictus, & apprehensio ficta: quia

I i 2

aliàs